

Kulttuurilautakunta 22.03.2022 § 14

§ 14

Kulttuurikeskuksen teatteri - tarveselvityksen muutos

Valmistelijat / lisätiedot:
Rintala Lea
Mäkinen Antti O.
Peltonen Kaisa Karoliina
Sjövall Kaisa
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kulttuurijohtaja Tommila Susanna

Kulttuurilautakunta hyväksyy Espoon kulttuurikeskuksen teatterisalin tarveselvityksen muutoksen liitteen mukaisesti. Oheismateriaalina olevaa alustavaa tilaohjelmaa käytetään rakennushankkeen suunnittelun pohjana.

Käsittely

Konttas Wannan kannattamana teki seuraavan lisäesityksen:
”Lisäksi lautakunta toivoo, että jatkossa hankkeesta käytetään nimeä, johon sisältyy Espoon Kaupunginteatteri, esimerkiksi Espoon Kaupunginteatterin uudet tilat tai Espoon Kaupunginteatteri kulttuurikeskuksessa.”

Konttas Wannan kannattamana teki seuraavan lisäesityksen:
”Lautakunta pitää tärkeänä, että myös kulttuurikeskuksen perusrakennushanketta edistetään edelleen.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan ehdotukset yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotuksia ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kulttuurilautakunnan hyväksyneen ne.

Päätös

Kulttuurilautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti lisäyksin.

Selostus

Espoon kulttuurikeskuksen teatterin laajenuksena toteutettava uusi esityssali oheistiloineen esitetään toteutettavaksi uudisrakennushankkeena Tapiolaan Kulttuurikeskuksen yhteyteen Kulttuuriaukion pohjoisreunalle. Laajennusosa tulee toimimaan ensisijaisesti Espoon Kaupunginteatterin näyttämönä.

Hankkeen laajuus on 9800 brm² / 5708 hym².

Asian käsittely päätöksenteossa

Espoon Kaupunginteatterin rakentamisratkaisua on valmisteltu vuosia. 6.6.2016 kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosto päätti kokouksessaan, että Espoon kaupunginteatterin tarvitsemat tilat sijoitetaan Espoon kulttuurikeskuksen yhteyteen Tapiolaan.

Edelleen jaosto kehotti kaupunkisuunnittelulautakuntaa ja kaupunkisuunnittelukeskusta asemakaavoittamaan Kulttuuriaukiolle ja sen välittömille lähialueille sellaisen Tapiolan keskusta-aluetta elävöittävän kokonaisuuden, joka luo edellytykset monipuolisille kulttuuriin painottuville toiminnoille ja tapahtumille sekä näitä tukeville toiminnoille ympäri vuoden.

Espoon kulttuurikeskuksen peruskorjaus ja laajennus -tarveselvitys (24.5.2017) on hyväksytty kulttuurilautakunnassa 6.6.2017. Tuolloin tarveselvitys sisälsi teatterin laajennuksen, kulttuurikeskuksen peruskorjauksen ja Tapiolan kirjaston uudistamisen vaiheittain. Esityslistan oheismateriaalina oli huhtikuussa 2017 valmistunut ja Espoon kaupunginhallitukselle 8.5.2017 esitelty Tapiolan kehittämisprojektin toimeksiannosta laadittu viitesuunnitelma.

Lautakunta edellytti päätöksessään, että kulttuurin tulosityksikössä tulee huolehtia siitä, että Espoon kaupunginteatterin kanssa käytävissä tilasuunnitteluun liittyvissä neuvotteluissa huomioidaan niiden soveltuminen vierailuteatterikäyttöön.

Oheismateriaalina olevassa kaupunginhallituksen pöytäkirjassa selostetaan hankkeen kehitysvaiheita tarkemmin.

Kaupunginhallitus päätti 20.9.2021 jatkaa teatterin suunnittelua uudisrakennusosaan ja siirtää kulttuurikeskuksen perusparannusta tulevaisuuteen. Tässä tarveselvityksen muutoksessa keskitytään vain uuden salin ja sen oheistilojen tarpeen kuvaamiseen peruskorjauksen viivästymisen vuoksi.

Nyt käsiteltävässä tarveselvityksen päivityksessä hankkeen uusi nimi on Kulttuurikeskuksen teatteri. Kulttuurikeskuksen peruskorjaus on irrotettu hankkeesta omaksi myöhemmin käynnistyväksi hankkeekseen. Hankkeeseen sisältyy uuden teatterisalın rakentaminen Kulttuuriauktion pohjoisreunalle.

Perustelut Kulttuurikeskuksen teatterilaajennukselle

Espoon kulttuurikeskus on yksi Espoon kaupungin viidestä Kulttuurin tulosityksikön kulttuuritalosta. Vuonna 1988 toimintansa käynnistänyt kulttuurikeskus on kävijä- ja tapahtumamääriltään yksi pääkaupunkiseudun vilkkaimmista ammattitaiteen näyttämöistä. Espoon kaupungin hallinnoimassa kulttuurikeskuksessa toimivat kulttuurikeskuksen oman tapahtumatuotannon ja palveluorganisaation lisäksi Tapiolan aluekirjasto, Tapiola Sinfonietta, Espoon Musiikkiopisto sekä Espoon Kaupunginteatterin vierailuesitykset. Kokonaisuus on tarjonnut espoolaisille monipuolisia palveluita ja elämyksiä jo vuodesta 1989 ja asukkaat lapsista aikuisiin ovat löytäneet kulttuurikeskuksen palvelut, mitä halutaan jatkossakin ylläpitää. Lisäksi tiloja vuokrataan ulkopuolisille tapahtumajärjestäjille mahdollisuuksien mukaan.

Kulttuurikeskuksen teatteri on kiinteä osa kulttuurikeskusta. Taloudellisesti kestävä Espoo-ohjelman tavoitteet huomioidaan valmistelussa ja palvelutarjonnan tuotannon synergiamahdollisuuksia selvittäen.

Vuonna 1988 perustettua teatteria ylläpitää Espoon kaupunginteatterisäätiö. Sen sääntöjen mukaisesti teatterin tarkoitus on vierailuteatteritoiminnan ylläpitäminen, sekä teatteritoiminnan edistäminen Espoon kaupungissa. Teatteri aloitti toimintansa Louhisalissa. Vuonna 1991 teatteri sai käyttöönsä Revontulihallin, jossa on toteutettu oman tuotannon ensi-illat vierailuesitystoiminnan painottuessa Louhisaliin. Kansainvälinen toiminta on Espoon Kaupunginteatterin ytimessä, ja teatteri

onkin laajentanut yhteistuotantokumppanuuden myös kansainvälisiin toimijoihin, jota kautta Espoon Kaupunginteatterin tunnettuus laajenee Suomen rajojen ulkopuolelle.

Revontulihalli on kiinteistönä elinkaarensa päässä. Tilan kehittäminen modernin esitystoiminnan vaatimustasoa vastaavaksi ei ole taloudellisesti järkevää.

Teatterin nykyinen vuokrasopimus päättyy 31.12.2023. Teatterin ohjelmistoa on suunniteltu jo vuoden 2024 puolelle ja epätietoisuus toimintatiloista hankaloittaa toimintaa.

Louhisalin näyttämön ja oheistilojen koko määrittää teatteriin valittavia vierailuesityksiä. Liian pieni näyttämö, puuttuvat sivu- ja takatilat tai vähäinen pukuhuoneiden määrä on usein estänyt vierailuesityksen toteuttamisen Louhisalissa. Samoin myös Louhisalin ripustusmahdollisuudet ovat rajalliset moniin nykyajan teatteriesityksiin. Louhisalin käyttöaste on hyvin korkea ja sillä on laaja kuntalaisia palveleva palvelutarjonta. Se on kulttuurikeskuksen toiminnan ja tuotannon kannalta keskeinen tila. Louhisalilla on teatterin lisäksi myös paljon muita käyttäjiä, mikä asettaa haasteita teatterin vierailuesitysten ohjelmistosuunnittelulle. Louhisalin rooli kulttuurikeskuksen tulolähteenä on tärkeässä osassa talon muun toiminnan ylläpitämisessä.

Kulttuurikeskuksen yhteyteen rakennettava uusi teatterisali ja sen ympärille aukeava, tapahtumat ja kaupunkikulttuurin eri muodot mahdollistava Kulttuuriaukio tukee koko Tapiolan keskuksen, Näyttelykeskus WeeGeen ja sen ympäristön kehittyvien palveluiden elinvoimaa. Alueen ominaispiirteet huomioiva, asiakas- ja käyttäjälähtöisesti suunniteltu, toiminnasta ja elämyksellisyydestä ammentava kulttuurikonaisuus vahvistaa asukkaiden kiinnittymistä alueeseen. Samalla se tarjoaa edellytykset niin saavutettaville ja tasa-arvoisille kulttuuri- ja tapahtumapalveluille, kuin korkeatasoisen ammattitaitteen toteuttamiselle tulevaisuudessakin Tapiolassa. Tulevaisuuden kulttuurikeskus tarjoaa Espoo-tarinan mukaisesti espoolaisille mahdollisuuden nauttia rikkaasta ja valtakunnallisesti laadukkaasta kulttuuritarjonnasta, arjessa ja juhlassa.

Alue palvelee koko Espoota ja sen paikallisasukkaita, sekä vetää puoleensa asiakkaita ja yleisöä eri puolilta pääkaupunkiseutua. Kulttuurikeskus on alueena saavutettava sekä joukkoliikenteen, että yksityisautoilun osalta. Metroasema ja bussiterminaali sijaitsevat lähellä, mikä edesauttaa Espoo-tarinan tavoitetta vähentää ajoneuvoliikennettä. Autopaikoituksessa hyödynnetään Tapiolan keskus pysäköintihallia.

Kulttuurikeskuksen teatterin tarpeet

Kulttuurikeskuksen teatteri on monikäyttöinen ja muunneltava. Sen kapasiteetti täydentää kulttuurikeskuksen nykyisiä saleja. Kapasiteetiltaan uusi sali sijoittuu perusmallissaan Louhisalin ja Tapiolasalin väliin, mutta on erilaisin katsomojärjestelyin skaalattavissa suurtenkin esitysten ja tapahtumien tarpeisiin. Tilaryhmien sijoittelu ja sujuva sisäinen liikenne, niin ihmisten kuin tavaroiden osalta, mahdollistavat tilojen luontevan yhteiskäytön ja toisaalta tarjoavat mahdollisuuksia rakennuksen eri osille toimia joustavasti samanaikaisten tapahtumien aikana.

Lipunmyynti ja keskitetty vaatesäilytys sijoittuvat tulevaisuudessakin pääsisäänkäynnin yhteyteen Kulttuuriaukion tasoon. Suunnitelmat päivittyvät myöhemmin seuraavan perusparannuksen yhteydessä.

Nyt suunnitteilla olevaa teatteritilaa on lähestytty teatterin toimintamallin näkökulmasta kansainvälisen vierailutoiminnan kannalta. Suunnitelmissa on mukana pienimuotoiset tuotantotilat, jotka mahdollistavat tuotantojen loppuvaiheen kokoonpanon sekä vierailuesitysten huoltotoiminnan. Pääasiallinen lavasteiden ja pukujen valmistus tapahtuu ulkopuolisissa tiloissa, esimerkiksi ostopalveluna. Suunnitelmassa on myös harjoitustila mahdollistamassa näyttämön tehokkaamman käytön esitystoimintaan.

Esitys-, tuotanto- ja asiakaspalvelutilojen toiminnallisuus on keskeinen suunnittelun lähtökohta ja kokonaisvaltaiseen asiakaskokemukseen kiinnitetään huomiota suunnittelun edetessä.

Henkilöstön työtilat suunnitellaan tuotantoprosessien, esitystoiminnan ja logistiikan lähtökohdista. Teknisen toteutuksen, suunnittelun sekä esiintyjien taustatilat tulee olla näyttämön välittömässä läheisyydessä.

Kaluston huolto- ja varastotilat sekä henkilöstö yhteiset sosiaali- ja taukotilat suunnitellaan huolellisesti vastaamaan toiminnan tarpeita. Aula- ja yleisöpalvelutilojen osalta suunnittelussa huomioidaan koko kulttuurikeskuksen tuleva kokonaistoiminta ja palvelukokonaisuus. Erityisesti kiinnitetään huomioita asiakaspalvelupolkujen sujuvuuteen sekä synergiaetujen tunnistamiseen ja mukanaan tuomiin mahdollisuuksiin. Tässä kokonaisuudessa paneudutaan myös ravintola- ja tapahtumapalvelukokonaisuus.

Kulttuurikeskuksen teatterin laajennuksen tavoitteet

- Espoon kaupunginteatterin toimintaedellytykset turvataan ja teatterin tarpeisiin rakennetaan toimintaa palveleva laadukas esityssali oheistiloineen.
- Laajennus elävöittää ja monipuolistaa Kulttuuriauktion käyttöä tulevaisuudessa.
- Kulttuurikeskuksen ravintolapalvelut tukevat esitystoimintaa sekä asiakaskokemusta. Ruokailupalveluissa nojataan Tapiolan nykyisellään laajaan ravintolatarjontaan, eikä laajennusosaan ole suunnitteilla tiloja täysimittaiselle ruokaravintolalle.
- Henkilökunnalle suunnitellaan yhteisöllisyyttä ja kohtaamisia tukevat työtilat teatterin ydintoiminnan läheisyyteen. Toimistotilojen yhteiskäyttöratkaisut tukevat kulttuurikeskuksen kokonaistoimintaa.
- Huolto- ja lastausliikenteen tarpeet ja turvallisuus huomioidaan toteutuksessa siten, että selkeästi jäsennellyt sisäiset liikennereitit palvelevat tulevaisuudessa kolmen salin kokonaisuuden huollon ja lastauksen logistiikkaa.
- Esityssalin liittyminen kulttuurikeskukseen ratkaistaan kokonaisuutta palvelevalla tavalla.
- Tutkitaan Kulttuurikeskuksen nykyisten toimijoiden (EKK, EKT, EMO, TS, Tapiolan aluekirjasto) toimintaedellytykset laajennuksen rakennusaikana.

Kaavoitus ja aikataulu

Laajennuksen edellyttämä asemakaavanmuutoksen valmistelu on käynnistetty Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti. Asemakaavan arvioidaan tulevan voimaan aikaisintaan vuonna 2024. Rakentaminen voisi käynnistyä vuonna 2025. Käyttöönotto voisi olla vuonna 2028.

Kustannusennusteet

Rakennushankkeen tilapalveluiden arvioima kokonaiskustannusennuste on 60 326 180 € ilman arvonlisäveroa.

Laajennusosan käyttömenoiksi on arvioitu:

vuokra n. 4 849 000 €/v

ostopalvelut n. 300 000 €/v

yhteiset toiminnot kulttuurikeskuksen kanssa n. 150 000 €/v

siivous n. 200 000 €/v

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Kulttuurikeskuksen teatteri, tarveselvitysloMAKE
- 2 Kulttuurikeskuksen teatteri, alustava tilaohjelma

Oheismateriaali

- Kaupunginhallituksen pöytäkirja 20.9.2021
- 2017 viitesuunnitelma

Tiedoksi